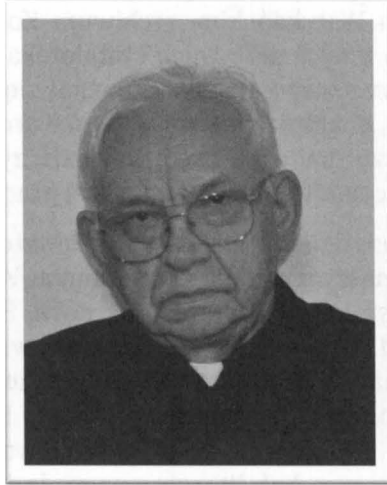

Bożena Szewczul

Ś. P.

KS. JULIAN KAŁOWSKI MIC
(1933-2011)

Ksiądz prof. dr hab. Julian Kałowski, urodził się 12 maja 1933 r. w Dziechcińcu koło Otwocka w diecezji Warszawsko-Praskiej. Po ukończeniu szkoły podstawowej i dwóch klas w Niższym Seminarium Duchownym Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego w Wadowicach-Kopcu wstąpił w 1952 r. do Zgromadzenia Księża Marianów. Ukończywszy nowicjat w Skórcu koło Siedlec złożył 15 sierpnia 1953 r. pierwsze śluby zakonne. Przeniesiony do domu zakonnego w Warszawie przy ul. Wileńskiej uczęszczał przez dwa lata do prowadzonego przez Księża Marianów Niższego Seminarium, gdzie w 1955 r. uzyskał maturę prywatną. Następnie w latach 1955-1957 odbył studia filozoficzne w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Warszawskiej. Śluby wieczyste złożył 15 sierpnia 1957 r. w Stoczku Klasztornym. Dnia 24 czerwca 1962 r. po odbyciu studiów z teologii w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku otrzymał święcenia kapłańskie. Następnie pracował w Grudziądzu jako katecheta i duszpasterz przy kościele św. Franciszka Ksawerego, był kapelanem w Szpitalu Bielańskim na warszawskich Bielanach. W latach 1965-

1968 ponownie mieszkał w domu nowicjackim w Skórcu, gdzie pełnił obowiązki socjusza magistra nowicjatu, ekonoma domu i katechety.

W roku 1968 zdał maturę państwową i rozpoczął studia na Wydziale Prawa Kanonicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Dyplom magistra prawa kanonicznego uzyskał w 1971 r. Bezpośrednio po czym ks. J. Kałowski przeprowadził roczną kwerendę w Tajnym Archiwum Watykańskim, archiwum Kongregacji Rozkrzewiania Wiary, oraz w innych archiwach i bibliotekach Wiecznego Miasta. Jako jeden z pierwszych Polaków zapoznał się z aktami dotyczącymi spraw polskich, znajdujących się w tymże archiwum i korzystał z akt wówczas jeszcze niedostępnych dla badaczy. Przeprowadzone poszukiwania zaowocowały w jego późniejszej pracy naukowej.

W roku 1975 uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych i rozpoczął pracę dydaktyczną na wspomnianym Wydziale w charakterze starszego asystenta w Katedrze Historii Prawa Kościelnego w Polsce. Rok później został mianowany na stanowisko adiunkta. Dnia 29 czerwca 1981 r. na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK w Warszawie odbyło się kolokwium habilitacyjne ks. J. Kałowskiego. Dnia 1 października 1984 r. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki przyznał mu za pracę habilitacyjną nagrodę indywidualną trzeciego stopnia. W dniu 15 października 1983 r. ks. J. Kałowski został powołany na stanowisko docenta w Katedrze Historii Prawa Kościelnego w Polsce, jak również otrzymał nominację na kierownika tejże Katedry. Na stanowisku docenta pracował w ATK do roku 1990. Od 1 stycznia 1990 r. został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Tytuł naukowy profesora uzyskał w 1994 roku. Na stanowisko profesora zwyczajnego w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego został mianowany 1 stycznia 2000 r.

Działalność naukowa ks. J. Kałowskiego koncentrowała się wokół zagadnień prawnych dotyczących instytutów życia konsekrowanego oraz stowarzyszeń życia apostołskiego w ich rozwoju prawno-historycznym. Na uznanie zasługuje fakt, że ks. J. Kałowski w swych opracowaniach opierał się na dotychczas niewykorzystanych i mało dostępnych materiałach archiwalnych.

Ks. J. Kałowski, wspólnie z ks. prof. J. R. Barem byli autorami pierwszego w kanonistyce polskiej komentarza do prawa o instytu-

tach życia konsekrowanego według KPK/1983 pt. *Prawo o instytucjach życia konsekrowanego*, Warszawa 1985, ss. 254.

Szczególną zasługą ks. J. Kałowskiego było świadczenie pomocy wielu instytucjom życia konsekrowanego i stowarzyszeniom życia apostołskiego przy dostosowywaniu ich prawa własnego do prawodawstwa powszechnego. Dokonał on redakcji lub przeredagował – dostosowując do KPK/1983 i praktyki Kongregacji Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostołskiego – liczne konstytucje i dyrektoria różnych instytutów zakonnych w Polsce i na Ukrainie. Podjął również trud opracowania kryteriów odnośnie do tworzenia i zawartości tychże zbiorów, co jest szczególnie przydatne w wielu instytutach życia konsekrowanego. W tej pracy wykazywał się on rzadko spotykaną znajomością problemów odnoszących się do konstytucji i dlatego uchodził za jednego z największych znawców problemów dotyczących kodeksów fundamentalnych czyli konstytucji. W licznych konsultacjach udzielał wyższym przełożonym cennych rad przy rozwiązywaniu trudnych problemów życia konsekrowanego.

Ks. J. Kałowski, w szczególny sposób zasłużył się dla nauki kanonistycznej w Polsce oraz w świecie przez wydanie drukiem – po promulgacji przez Jana Pawła II w dniu 18 października 1990 r. Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich – pierwszej w Polsce monografii będącej próbą całościowego, a jednocześnie gruntownego opracowania problemów specyficznych dla życia mnichów, zakonników oraz członków innych instytutów życia konsekrowanego Kościołów Wschodnich.

Ponadto trzeba podkreślić, że ks. J. Kałowski przyczynił się w dużym stopniu do wykształcenia młodej kadry naukowej zajmującej się prawem instytutów życia konsekrowanego. Niektórzy z jego studentów są profesorami na wydziałach prawa kanonicznego w Polsce i za granicą. Wypromował on kilku doktorów, napisał szereg recenzji doktorskich, habilitacyjnych, magisterskich i wydawniczych.

Ks. J. Kałowski brał czynny udział w życiu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Na Wydziale Prawa Kanonicznego sprawował on odpowiedzialne funkcje. W latach 1984–1987 i 1993–1996 pełnił urząd prodziekana, a w latach 1987–1993 oraz 1999–2002 urząd dziekana tegoż Wydziału. Ten ostatni urząd sprawował najdłu-

żej spośród innych dotychczasowych dziekanów Wydziału Prawa Kanonicznego ATK (UKSW).

W latach 1976-1984 ks. J. Kałowski był sekretarzem Redakcji kwartalnika „Prawo Kanoniczne”, od 1984 r. zastępcą redaktora naczelnego tegoż kwartalnika, a w latach 1997-2009 jego redaktorem naczelnym. Z upoważnienia Jego Eminencji Księdza Kardynała Józefa Glempa, Prymasa Polski, Wielkiego Kanclerza wydziałów nauk kościelnych UKSW spełniał obowiązki cenzora kościelnego dla publikacji UKSW. Jednocześnie był radcą prawnym i cenzorem Wydawnictwa Księży Marianów. Swoją obecność na forum kanonistycznym ks. J. Kałowski zaznaczył poprzez zorganizowanie kilku sympozjów naukowych poświęconych problematyce instytutów życia konsekrowanego. Był członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników (*Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo*) i Stowarzyszenia Kanonistów Polskich.

Przez wiele lat należał do Senatu ATK, a następnie UKSW; był członkiem komisji senackich, wiele wysiłku włożył w opracowanie Statutu UKSW. Wciąż żywo interesował się sprawami uczelni. O jego zaangażowaniu w życie Wydziału Prawa Kanonicznego oraz całego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego świadczy fakt, że aż dwanaście razy została mu przyznana nagroda rektorska.

Ks. J. Kałowski w ramach działalności dydaktyczno-wychowawczej prowadził w latach 1975-2003 wykłady i ćwiczenia na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK i UKSW z następujących dyscyplin kanonicznych: historia źródeł i literatury prawa kanonicznego, historia powszechna prawa kanonicznego, historia prawa kościelnego w Polsce, prawo instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego. Ponadto problemy poruszane na wykładach omawiał zawsze w ich rozwoju historycznym. Prowadził również wykłady z prawa instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Marianów w Lublinie oraz w nowicjacie i na Wydziale Teologicznym UKSW dla studentów studiujących w trybie zaocznym. Przygotował wielu współbraci do ślubów wieczystych, przewodniczył zakonnym miesięcznym dniom odnowy duchowej. W dowód uznania za pracę naukowo-dydaktyczną został odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Przez wiele lat ks. J. Kałowski brał udział – w ramach komisji rekrutacyjnej – w egzaminach wstępnych na uczelnię, wykazując przy tym wiele zaangażowania w pracach nad formacją kandydatów zgłaszających się na Wydział Prawa Kanonicznego UKSW. Także dla pracowników (zwłaszcza młodszych) Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW okazywał dużo wyrozumiałości i serca. Wydział traktował jako swój drugi dom i był często nazywany „Duszą Wydziału” pielęgnując wśród pracowników prawdziwie rodzinną atmosferę.

Ks. prof. J. Kałowski zmarł 4 października 2011 r. w szpitalu w Międzylesiu. Został pochowany na cmentarzu Wawrzyszewskim w Warszawie.

R. I. P.